

LIETUVOS RESPUBLIKOS ŪKIO MINISTRAS**ĮSAKYMAS
DĖL EKSPLOATUOTI NETINKAMŲ TRANSPORTO PRIEMONIŲ SUDĖTINIŲ
DALIŲ PATEIKIMO RINKAI IR TIEKIMO RINKAI TVARKOS APRAŠO
PATVIRTINIMO**

2016 m. lapkričio 29 d. Nr. 4-739
Vilnius

Įgyvendindamas 2000 m. rugsėjo 18 d. Europos Parlamento ir Tarybos direktyvą 2000/53/EB dėl eksploatuoti netinkamų transporto priemonių (OL 2004 m. *specialusis leidimas*, 15 skyrius, 5 tomas, p. 224) su paskutiniais pakeitimais, padarytais 2016 m. gegužės 18 d. Komisijos direktyva (ES) 2016/774 (OL 2016 L 128, p. 4), ir vadovaudamasis Lietuvos Respublikos Vyriausybės 1999 m. gruodžio 27 d. nutarimo Nr. 1482 „Dėl institucijų, įgaliotų tvirtinti privalomuosius produktų saugos reikalavimus ir nustatyti atitikties įvertinimo reikalavimus, paskyrimo“ 1.5 papunkčiu:

1. T v i r t i n u pridedamą Eksploatuoti netinkamų transporto priemonių sudėtinių dalių pateikimo rinkai ir tiekimo rinkai tvarkos aprašą (toliau – Tvarkos aprašas).

2. N u s t a t a u, kad Tvarkos apraše nustatytas rinkos priežiūros institucijos funkcijas atlieka Valstybinė vartotojų teisių apsaugos tarnyba.

Laikinais einantis ūkio ministro pareigas

Evaldas Gustas

EKSPLOATUOTI NETINKAMŲ TRANSPORTO PRIEMONIŲ SUDĖTINIŲ DALIŲ PATEIKIMO RINKAI IR TIEKIMO RINKAI TVARKOS APRAŠAS

I SKYRIUS BENDROSIOS NUOSTATOS

1. Eksploatuoti netinkamų transporto priemonių sudėtinių dalių pateikimo rinkai ir tiekimo rinkai tvarkos aprašas (toliau – Tvarkos aprašas) nustato eksploatuoti netinkamų transporto priemonių sudėtinių dalių, skirtų pakartotiniam naudojimui, pateikimo ir tiekimo Lietuvos Respublikos rinkai (toliau – rinkai) reikalavimus.

2. Tvarkos apraše nustatytų reikalavimų turi laikytis gamintojai, importuotojai ir platintojai, pateikiantys rinkai ar tiekiantys rinkai Tvarkos aprašo 1 punkte nurodytas dalis.

3. Tvarkos aprašo tikslas – sudaryti sąlygas pateikti rinkai ir tiekti rinkai tik tokias eksploatuoti netinkamų transporto priemonių sudėtinės dalis, kuriose nebūtų švino, gyvsidabrio, kadmio ar šešiavalenčio chromo, išskyrus Tvarkos aprašo priede nurodytus atvejus, ir kurios būtų paženklintos Tvarkos apraše nustatytu būdu.

4. Pateikiamos rinkai ir tiekiamos rinkai Tvarkos aprašo 1 punkte nurodytos dalys neturi kelti pavojaus vartotojų sveikatai, saugai ir aplinkai.

II SKYRIUS PAGRINDINĖS SĄVOKOS

5. Tvarkos apraše vartojamos sąvokos:

5.1. **Atsarginė dalis** – atskira kitą transporto priemonės dalį galinti pakeisti transporto priemonės dalis, be kurios transporto priemonė negali funkcionuoti kaip numatyta, o transporto dalį pakeitus atsargine dalimi, transporto priemonės funkcionalumas atgaminamas arba yra pagerinamas.

5.2. **Eksploatuoti netinkama transporto priemonė** – transporto priemonė, kaip ji suprantama Lietuvos Respublikos atliekų tvarkymo įstatyme, priskiriama gaminių atliekoms.

5.3. **Naudota eksploatuoti netinkamos transporto priemonės sudėtinė dalis** (toliau – naudota dalis) – eksploatuoti netinkamos transporto priemonės sudėtinė dalis, kuri, anksčiau naudota pagal paskirtį, yra pakartotinai pateikta rinkai ar tiekama rinkai.

5.4. **Pakartotinis eksploatuoti netinkamos transporto priemonės sudėtinių dalių naudojimas** (toliau – pakartotinis naudojimas) – eksploatuoti netinkamos transporto priemonės darbingos būklės sudėtinių dalių naudojimas tam pačiam tikslui, kuriam jos buvo pagamintos.

5.5. **Transporto priemonės sudėtinė dalis** (toliau – sudėtinė dalis) – transporto priemonės detalė, surinkimo vienetas, mazgas, mechanizmas, agregatas, sistema ir kita papildoma įranga, kuri montuojama transporto priemonėje.

5.6. **Transporto priemonės sudėtinės dalies darbinga būklė** (toliau – darbinė būseną) – transporto priemonės sudėtinės dalies būklė, kai ši dalis gali atlikti visas jai pagal paskirtį nustatytas funkcijas, išsaugodama eksploatacinius parametrus normatyvinėje techninėje dokumentacijoje nurodytose ribose.

5.7. Kitos Tvarkos apraše vartojamos sąvokos suprantamos taip, kaip jos apibrėžtos Lietuvos Respublikos vartotojų teisių apsaugos įstatyme, Lietuvos Respublikos produktų saugos įstatyme ir Lietuvos Respublikos atliekų tvarkymo įstatyme.

III SKYRIUS NAUDOTŲ DALIŲ PATEIKIMO RINKAI IR TIEKIMO RINKAI REIKALAVIMAI

6. Gamintojai, importuotojai ir platintojai yra atsakingi už tai, kad jų pateikiamos rinkai ar tiekiamos rinkai naudotos dalys atitiktų Tvarkos apraše nustatytus reikalavimus.

7. Nuo 2004 m. gegužės 1 d. draudžiama pateikti ir tiekti rinkai naudotas dalis, kuriose yra švino, gyvsidabrio, kadmio ir šešiavalenčio chromo, išskyrus Tvarkos aprašo 8–10 punktuose ir Tvarkos aprašo priede nurodytas šio draudimo išimtis.

8. Tvarkos aprašo taikymo tikslais leistina didžiausia koncentracijos vertė, nurodyta kaip homogeninės medžiagos masės procentinė dalis, švino, šešiavalenčio chromo ir gyvsidabrio atžvilgiu turi būti ne didesnė kaip 0,1 %, kadmio – ne didesnė kaip 0,01 %.

9. Tvarkos aprašo 7 punkte nurodytas draudimas netaikomas eksploatuoti netinkamų transporto priemonių, kurios buvo pateiktos rinkai iki Tvarkos aprašo priede nurodytos šio draudimo išimties galiojimo laikotarpio pabaigos, naudotoms dalims. Pakartotinai naudoti tokias dalis leidžiama be apribojimų.

10. Tvarkos aprašo 7 punkte nurodytas draudimas netaikomas eksploatuoti netinkamų transporto priemonių atsarginėms dalims, išskyrus ratų balansavimo svarelius, elektrinių variklių anglinius šepetėlius ir stabdžių antdėklus, pateiktoms rinkai po 2003 m. liepos 1 d. ir skirtoms iki 2003 m. liepos 1 d. rinkai pateiktoms transporto priemonėms.

11. Gamintojas privalo pažymėti transporto priemonėse naudojamas medžiagas ir dalis, kurios gali būti nuimtos prieš tolesnį apdorojimą.

12. Pardudamos naudotos dalys turi būti tinkamai paženklintos. Ant naudotų dalių turi būti pateikiami bent šie ženklavimo rekvizitai:

12.1. prekės pavadinimas;

12.2. gamintojo ir importuotojo (jei naudotos dalys pateikiamos iš trečiosios šalies į rinką) pavadinimas (vardas, pavardė), buveinės adresas, telefonas, elektroninio parašo adresas (jeigu yra), taip pat gamintojo suteiktas naudotos dalies tipo, partijos ar serijos numeris arba kiti duomenys, kurie suteiktų galimybę identifikuoti naudotas dalis (kai šiame papunktyje nurodytos informacijos neįmanoma nurodyti ant prekės ir (ar) jos pirminės pakuotės, ji turi būti nurodyta ant grupinės pakuotės arba prekę lydinčiuose dokumentuose);

12.3. pardavimo kaina.

13. Platintojas, prieš pateikdamas rinkai naudotas dalis, privalo įsitikinti, kad gamintojas ir importuotojas (jei naudotos dalys pateikiamos iš trečiosios šalies į rinką) yra pateikęs Tvarkos aprašo 12.2 papunktyje nurodytą informaciją.

14. Gamintojas, importuotojas ir platintojas privalo vykdyti kitas pareigas, nustatytas Lietuvos Respublikos civiliniame kodekse, Lietuvos Respublikos produktų saugos įstatyme, Lietuvos Respublikos vartotojų teisių apsaugos įstatyme ir Mažmeninės prekybos taisyklėse, patvirtintose Lietuvos Respublikos Vyriausybės 2001 m. birželio 11 d. nutarimu Nr. 697 „Dėl Mažmeninės prekybos taisyklių patvirtinimo“.

IV SKYRIUS RINKOS PRIEŽIŪRA IR ATSAKOMYBĖ

15. Rinkos priežiūros institucija vykdo į rinką naudotas dalis pateikiančių ar tiekiančių gamintojų, importuotojų ir platintojų priežiūrą, kad naudotos dalys atitiktų Lietuvos Respublikos produktų saugos įstatyme ir Tvarkos apraše nustatytus reikalavimus ir nekeltų pavojaus vartotojų sveikatai, saugai ir aplinkai.

16. Už Tvarkos apraše nurodytų pareigų nevykdymą ar netinkamą vykdymą gamintojas, importuotojas ir platintojas atsako Lietuvos Respublikos produktų saugos įstatyme ir Lietuvos Respublikos administracinių teisės pažeidimų kodekse nustatyta tvarka.

Eksplloatuoti netinkamų transporto priemonių sudėtinių dalių pateikimo rinkai ir tiekimo rinkai tvarkos aprašo priedas

**EKSPLOATUOTI NETINKAMŲ TRANSPORTO PRIEMONIŲ SUDĖTINIŲ DALIŲ
PATEIKIMO RINKAI IR TIEKIMO RINKAI TVARKOS APRAŠO 7 PUNKTE
NUSTATYTO DRAUDIMO IŠIMTYS IR IŠIMČIŲ TAIKymo SĄLYGOS**

Eil. Nr.	Medžiagos ir dalys	Išimties taikymo sritis ir galiojimo pabaigos data	Taikomas ženklavimas pagal Eksplloatuoti netinkamų transporto priemonių sudėtinių dalių pateikimo rinkai ir tiekimo rinkai tvarkos aprašo 11 punktą
1.	Švinas kaip legiravimo elementas		
1.1.	Apdirbti skirtas plienas ir karštojo cinkavimo būdu cinkuotos plieno dalys, kuriose švinas sudaro ne daugiau kaip 0,35 % masės		
1.2.	Nepertraukiamu būdu cinkuoto plieno lakštas, kuriame švinas sudaro ne daugiau kaip 0,35 % masės	Transporto priemonėms, kurių tipas patvirtintas iki 2016 m. sausio 1 d., ir toms transporto priemonėms skirtoms atsarginėms dalims	
1.3.	Apdirbti skirtas aliuminis, kuriame švinas sudaro ne daugiau kaip 2 % masės	Kaip atsarginės dalys, skirtos iki 2005 m. liepos 1 d. rinkai pateiktoms transporto priemonėms	
1.4.	Aliuminis, kuriame švinas sudaro ne daugiau kaip 1,5 % masės	Kaip atsarginės dalys, skirtos iki 2008 m. liepos 1 d. rinkai pateiktoms transporto priemonėms	
1.5.	Aliuminis, kuriame švinas sudaro ne daugiau kaip 0,4 % masės		
1.6.	Vario lydinys, kuriame švinas sudaro ne daugiau kaip 4 % masės		
1.7.	Guolių korpusai bei įvorės	Kaip atsarginės dalys, skirtos iki 2008 m. liepos 1 d. rinkai pateiktoms transporto priemonėms	
1.8.	Variklių, pavarų ir oro kondicionavimo kompresorių guolių korpusai bei įvorės	Kaip atsarginės dalys, skirtos iki 2011 m. liepos 1 d. rinkai pateiktoms transporto priemonėms	

2.	Dalyse esantis švinas ir švino junginiai		
2.1.	Akumuliatoriai		Privaloma
2.2.	Vibracijų slopintuvai	Transporto priemonėms, kurių tipas patvirtintas iki 2016 m. sausio 1 d., ir toms transporto priemonėms skirtoms atsarginėms dalims	Privaloma
2.3.	Stabdžių vamzdelių, degalų vamzdelių, ventiliacijos vamzdžių elastomerų, važiuoklės elastomerinių ir (arba) metalinių dalių ir variklio tvirtinimo dalių vulkanizavimo medžiagos ir stabilizatoriai	Kaip atsarginės dalys, skirtos iki 2005 m. liepos 1 d. rinkai pateiktoms transporto priemonėms	
2.4.	Stabdžių vamzdelių, degalų vamzdelių, ventiliacijos vamzdžių elastomerų, važiuoklės elastomerinių ir (arba) metalinių dalių ir variklio tvirtinimo dalių vulkanizavimo medžiagos ir stabilizatoriai, kuriuose švinas sudaro ne daugiau kaip 0,5 % masės	Kaip atsarginės dalys, skirtos iki 2006 m. liepos 1 d. rinkai pateiktoms transporto priemonėms	
2.5.	Jėgos pavarų elastomerų rišikliai, kuriuose švinas sudaro ne daugiau kaip 0,5 % masės	Kaip atsarginės dalys, skirtos iki 2009 m. liepos 1 d. rinkai pateiktoms transporto priemonėms	
2.6.	Švinas lydmetaluose, kurie naudojami elektros ir elektroninėms dalims prie elektroninių schemų plokščių tvirtinti, ir švinas, naudojamas dalių, išskyrus aliumininius elektrolitinius kondensatorius, išvadų, dalių jungiamųjų strypelių ir elektroninių schemų plokščių dangose	Transporto priemonėms, kurių tipas patvirtintas iki 2016 m. sausio 1 d., ir toms transporto priemonėms skirtoms atsarginėms dalims	Privaloma. Medžiagos ir dalys ženklinamos, jei, kartu taikant šio priedo 2.18 papunktyje nurodytą išimtį, viršijama vidutinė 60 g vienai transporto priemonei riba, neatsižvelgiant į elektros prietaisus, kurių gamintojas transporto priemonėje neįrengė gamybos linijoje.
2.7.	Švinas lydmetaluose, kurie naudojami	Transporto priemonėms, kurių tipas patvirtintas iki	Privaloma. Medžiagos ir dalys

	elektros sistemose, išskyrus litavimą elektroninių schemų plokštėse ar ant stiklo	2011 m. sausio 1 d., ir toms transporto priemonėms skirtoms atsarginėms dalims	ženklinamos, jei, kartu taikant šio priedo 2.18 papunktyje nurodytą išimtį, viršijama vidutinė 60 g vienai transporto priemonei riba, neatsižvelgiant į elektros prietaisus, kurių gamintojas transporto priemonėje neįrengė gamybos linijoje.
2.8.	Švinas aliumininių elektrolitinių kondensatorių išvadų dangoje	Transporto priemonėms, kurių tipas patvirtintas iki 2013 m. sausio 1 d., ir toms transporto priemonėms skirtoms atsarginėms dalims	Privaloma. Medžiagos ir dalys ženklinamos, jei, kartu taikant šio priedo 2.18 papunktyje nurodytą išimtį, viršijama vidutinė 60 g vienai transporto priemonei riba, neatsižvelgiant į elektros prietaisus, kurių gamintojas transporto priemonėje neįrengė gamybos linijoje.
2.9.	Švinas lydmetaluose lituoti ant stiklo oro masės srautmačiuose	Transporto priemonėms, kurių tipas patvirtintas iki 2015 m. sausio 1 d., ir toms transporto priemonėms skirtoms atsarginėms dalims	Privaloma. Medžiagos ir dalys ženklinamos, jei, kartu taikant šio priedo 2.18 papunktyje nurodytą išimtį, viršijama vidutinė 60 g vienai transporto priemonei riba, neatsižvelgiant į elektros prietaisus, kurių gamintojas transporto priemonėje neįrengė gamybos linijoje.
2.10.	Švinas aukštos lydymosi temperatūros lydmetaluose (t. y. švino lydmetaluose, kuriuose švino yra 85 % masės arba daugiau)		Privaloma. Medžiagos ir dalys ženklinamos, jei, kartu taikant šio priedo 2.18 papunktyje nurodytą išimtį, viršijama vidutinė 60 g vienai transporto priemonei riba, neatsižvelgiant į elektros prietaisus, kurių gamintojas transporto priemonėje neįrengė gamybos linijoje.
2.11.	Švinas standartinių kištukinių jungčių	Transporto priemonėms, kurių tipas patvirtintas iki	Privaloma. Medžiagos ir dalys

	sistemose	2017 m. sausio 1 d., ir toms transporto priemonėms skirtoms atsarginėms dalims	ženklinamos, jei, kartu taikant šio priedo 2.18 papunktyje nurodytą išimtį, viršijama vidutinė 60 g vienai transporto priemonei riba, neatsižvelgiant į elektros prietaisus, kurių gamintojas transporto priemonėje neįrengė gamybos linijoje.
2.12.	Švinas standartinių kištukinių jungčių sistemose, išskyrus kontaktų sąlyčio paviršių transporto priemonių laidų pynių jungtyse		Privaloma. Medžiagos ir dalys ženklinamos, jei, kartu taikant šio priedo 2.18 papunktyje nurodytą išimtį, viršijama vidutinė 60 g vienai transporto priemonei riba, neatsižvelgiant į elektros prietaisus, kurių gamintojas transporto priemonėje neįrengė gamybos linijoje.
2.13.	Švinas lydmetaliuose, skirtuose puslaidininkinio lusto ir laikančiosios plokštės integriniuose apversto lusto būdu sumontuotuose grandynuose stabiliam elektriniam sujungimui		Privaloma. Medžiagos ir dalys ženklinamos, jei, kartu taikant šio priedo 2.18 papunktyje nurodytą išimtį, viršijama vidutinė 60 g vienai transporto priemonei riba, neatsižvelgiant į elektros prietaisus, kurių gamintojas transporto priemonėje neįrengė gamybos linijoje.
2.14.	Švinas lydmetaliuose, kurie naudojami šilumos skirstytuvams prie radiatorių tvirtinti galios puslaidininkinių elementų mazguose, kurių lusto dydis – bent 1 cm ² projekcinio ploto, o vardinis srovės tankis – bent 1 A/mm ² silicio lusto ploto	Transporto priemonėms, kurių tipas patvirtintas iki 2016 m. sausio 1 d., ir toms transporto priemonėms skirtoms atsarginėms dalims	Privaloma. Medžiagos ir dalys ženklinamos, jei, kartu taikant šio priedo 2.18 papunktyje nurodytą išimtį, viršijama vidutinė 60 g vienai transporto priemonei riba, neatsižvelgiant į elektros prietaisus, kurių gamintojas transporto priemonėje neįrengė gamybos linijoje.
2.15.	Švinas lydmetaliuose, naudojamuose elektros	Transporto priemonėms, kurių tipas patvirtintas iki	Privaloma. Medžiagos ir dalys

	sistemose ant stiklo, išskyrus litavimą sluoksniuotame stikle	2016 m. sausio 1 d., ir toms transporto priemonėms skirtoms atsarginėms dalims	ženklinamos, jei, kartu taikant šio priedo 2.18 papunktyje nurodytą išimtį, viršijama vidutinė 60 g vienai transporto priemonei riba, neatsižvelgiant į elektros prietaisus, kurių gamintojas transporto priemonėje neįrengė gamybos linijoje.
2.16.	Švinas lydmetaluose, naudojamuose lituoti sluoksniuotame stikle	Transporto priemonėms, kurių tipas patvirtintas iki 2020 m. sausio 1 d., ir toms transporto priemonėms skirtoms atsarginėms dalims	Privaloma. Medžiagos ir dalys ženklinamos, jei, kartu taikant šio priedo 2.18 papunktyje nurodytą išimtį, viršijama vidutinė 60 g vienai transporto priemonei riba, neatsižvelgiant į elektros prietaisus, kurių gamintojas transporto priemonėje neįrengė gamybos linijoje.
2.17.	Vožtuvų lizdai	Kaip atsarginės dalys, skirtos iki 2003 m. liepos 1 d. sukurtų variklių tipams	
2.18.	Elektrinės ir elektroninės dalys, kuriose švino yra stikle arba keramikoje, stiklo arba keramikos mišinyje, stiklo keramikos medžiagoje arba stiklo keramikos mišinyje. Ši išimtis netaikoma, kai švinas naudojamas: 2.18.1. lempučių stikle ir uždegimo žvakių glazūroje; 2.18.2. šio priedo 2.19, 2.20 ir 2.21 papunkčiuose išvardytų dalių dielektriko keramikos medžiagose.		Privaloma (dalims, išskyrus variklių pjezoelementus). Medžiagos ir dalys ženklinamos, jei, kartu taikant šio priedo 2.6–2.16 papunkčiuose nurodytas išimtis, viršijama vidutinė 60 g vienai transporto priemonei riba, neatsižvelgiant į elektros prietaisus, kurių gamintojas transporto priemonėje neįrengė gamybos linijoje.
2.19.	Švinas, esantis kondensatorių, kurie yra mikroschemų arba diskrečiųjų puslaidininkinių įtaisų dalis, PZT tipo		

	dielektriško keramikos medžiagose		
2.20.	Švinas, esantis kondensatorių, kurių varinė įtampa mažesnė kaip 125 V kintamosios srovės arba 250 V nuolatinės srovės, dielektriško keramikos medžiagose	Transporto priemonėms, kurių tipas patvirtintas iki 2016 m. sausio 1 d., ir toms transporto priemonėms skirtoms atsarginėms dalims	
2.21.	Švinas, esantis kondensatorių, kurie kompensuoja ultragarso sistemų jutiklių temperatūrinius nuokrypius, dielektriško keramikos medžiagose	Transporto priemonėms, kurių tipas patvirtintas iki 2017 m. sausio 1 d., ir toms transporto priemonėms skirtoms atsarginėms dalims	
2.22.	Pirotechniniai įjungikliai	Transporto priemonėms, kurių tipas patvirtintas iki 2006 m. liepos 1 d., ir toms transporto priemonėms skirtoms atsarginėms dalims	
2.23.	Transporto priemonių elektros įtaisuose, kurie naudojami išmetamo CO ₂ kiekiui mažinti panaudojant išmetamųjų dujų šilumą, naudojamos termoelektrinės medžiagos, kuriose yra švino	Transporto priemonėms, kurių tipas patvirtintas iki 2019 m. sausio 1 d., ir toms transporto priemonėms skirtoms atsarginėms dalims	Privaloma
3.	Šešiavalentis chromas		
3.1.	Korozijai atsparios dangos	Kaip atsarginės dalys, skirtos iki 2007 m. liepos 1 d. rinkai pateiktoms transporto priemonėms	
3.2.	Važiuklės varžtų ir veržlių dangos, atsparios korozijai	Kaip atsarginės dalys, skirtos iki 2008 m. liepos 1 d. rinkai pateiktoms transporto priemonėms	
3.3.	Kaip antikorozinė medžiaga gyvenamosiose priekabose įrengtų absorbcinių šaldytuvų anglinio plieno aušinimo sistemose, kurios yra ne daugiau kaip 0,75 % aušalo masės, išskyrus atvejus,		Privaloma

	kai įmanoma taikyti kitas aušinimo technologijas (pavyzdžiui, rinkoje yra gyvenamosiose priekabose naudoti tinkamų technologijų) ir kai tai nedaro neigiamo poveikio aplinkai, sveikatai ir (arba) vartotojų saugai		
4.	Gyvsidabris		
4.1.	Išlydžio lempos, naudojamos priekiniuose žibintuose	Transporto priemonėms, kurių tipas patvirtintas iki 2012 m. liepos 1 d., ir toms transporto priemonėms skirtoms atsarginėms dalims	Privaloma
4.2.	Liuminescencinės lempos, naudojamos prietaisų skydeliuose	Transporto priemonėms, kurių tipas patvirtintas iki 2012 m. liepos 1 d., ir toms transporto priemonėms skirtoms atsarginėms dalims	Privaloma
5.	Kadmis elektrinių transporto priemonių baterijose	Kaip atsarginės dalys, skirtos iki 2008 m. gruodžio 31 d. rinkai pateiktoms transporto priemonėms	